

Sygn. akt: I C 358/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Ewa Oknińska,
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anna Szczepanek,

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2021 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. B.**

przeciwko Stowarzyszeniu (...) w K.

o stwierdzenie nieważności Regulaminu Rodzinnego O. Działkowego w K.

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

sędzia Ewa Oknińska

Sygn. akt I C 358/21

UZASADNIENIE

Powód **J. B.** złożył pozew, w którym żądał:

a) stwierdzenia nieważności Regulaminu Rodzinnego O. Działkowego w K. przyjętego uchwałą nr 14/ (...) z 18 lipca 2020 r. Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia (...) w K. odbytego w dniu 18 lipca 2020 r.,

b) zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w Statucie (...) Ośrodka (...) w K. brak jest przepisów określających tryb uchwalania regulaminu i dokonywania w nim zmian, w szczególności: brak sposobu przygotowania projektu regulaminu, brak sposobu zapoznania z jego treścią członków Stowarzyszenia, brak określenia wymaganej większości głosów do jego podjęcia. Pomimo wskazanych braków Stowarzyszenie, którego członkiem jest powód uchwaliło nowy regulamin. W ocenie powoda, jest to rażące uchybienie przepisom ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych, zaś uchwalenie regulaminu w warunkach naruszenia art. 47 pkt 2 u.r.o.d. zakwalifikować należy do czynności obarczonych nieważnością bezwzględna, która statuowana jest przepisem art. 58 § 1 k.c. Ponadto powód wskazał na uchybienia przepisom:

- art. 2 pkt 7 u.r.o.d. polegające na przekroczeniu granic, jakie ustawodawca przewidział dla tego typu aktu, dlatego wprowadzenie do treści regulaminu postanowień dotyczących funkcjonowania Stowarzyszenia (...) (np. Rozdziału II) jest niedopuszczalne,
- art. 33 ust.1, art. 47 pkt 3 u.r.o.d. poprzez obejście normy ustawowej wprowadzającej obowiązek określania zasad ustalania i uiszczania opłat ogrodowych w statucie (par. 76 ust. 1 i 2 Regulaminu),
- art.34 ust.1 u.r.o.d., gdyż par. 79 Regulaminu reguluje kwestię, która tym przepisem jest przewidziana do regulacji statutowej,
- innych ustaw poprzez wprowadzenie do regulaminu § 64, dopuszczającego warunkowe spalanie na działkach odpadów roślinnych (pозew k. 3-5).

W odpowiedzi na pozew **Stowarzyszenie (...) w K.** wniosło o oddalenie powództwa w całości i zwrotu kosztów procesu.

Pozwany zakwestionował zasadność wytoczonego powództwa, wskazując że tryb uchwalania regulaminu oaz dokonywania w nim zmian określa statut, zaś ustawa nie wskazuje, który organ stowarzyszenia ogrodowego ani w jakim trybie uchwała regulamin, pozostawiając te kwestię do decyzji stowarzyszenia ogrodowego. Par. 26 ust. 4 statutu wskazuje organ, który uchwała regulamin i wskazuje na tryb dokonania zmiany regulaminu. Odnosząc się do kwestii związanych z większością głosów wymaganą do uchwalenia regulaminu, kwestię tę reguluje par. 23 ust. 2 statutu. Powód był członkiem komitetu założycielskiego stowarzyszenia i brał czynny udział w uchwalaniu statutu. Nadto, wbrew twierdzeniom powoda, członkowie pozwanego stowarzyszenia mieli możliwość zapoznania się z treścią projektu regulaminu przed jego uchwaleniem. Pozwany podniósł, że przyjęty regulamin nie zawiera treści sprzecznych z przepisami powszechnie obowiązującymi, w tym z ustawą o rodzinnych ogrodach działkowych (odpowiedź na pozew k. 56-62).

Sąd ustalił, co następuje:

Pismem z dnia 24 lutego 2020 r. Stowarzyszenie (...) w K. zawiadomiło swoich członków o zwołaniu na dzień 28 marca 2020 r. Walnego Zebrania członków pozwanego stowarzyszenia. W zawiadomieniu wskazano dokładną datę spotkania oraz miejsce. Przedmiotem obrad miało być między innymi podjęcie uchwały w sprawie regulaminu ROD, regulaminu korzystania z sieci wodociągowej i rozliczania kosztów poboru wody w ROD w K. oraz zasad korzystania z energii elektrycznej w ROD.

W zawiadomieniu wysłanym e-mailowo, członkowie otrzymali planowany porządek obrad oraz projekty ww. uchwał.

Jednakże z uwagi na wprowadzenie na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii wywołanej wirusem (...)2, nie odbyło się zebranie .

(dowód: zawiadomienie k. 86, wiadomość e- mailowa k. 84-85, zeznania świadka G. K. (1) k. 210v)

Pismem z dnia 18 czerwca 2020 r. Stowarzyszenie (...) w K. zawiadomiło (...) Stowarzyszenia (...) o zwołaniu na 18 lipca 2020 r. w I terminie o godz. 10:00, w II terminie o godz.10:30 Walnego Zebrania Sprawozdawczego (...) Stowarzyszenia (...). Poinformowano o treści par. 28 ust. 3 Statutu Stowarzyszenia, że uchwały podjęte w II terminie są ważne bez względu na liczbę członków zwyczajnych obecnych na zebraniu obowiązują wszystkich użytkowników działek w ROD w K.. Zebranie miało odbyć się na terenie Rodzinnego O. Działkowego w K. w świetlicy.

W zawiadomieniu tym, poinformowano członków, że materiały, dokumenty i projekty uchwał udostępniane będą w dniu 4 lipca w świetlicy (...) w K. w godzinach 12-14 oraz przed posiedzeniem Walnego Zebrania Sprawozdawczego.

Do zawiadomienia dołączono proponowany porządek obrad. Wśród spraw objętych porządkiem obrad znalazło się podjęcie uchwał w sprawie regulaminu ROD w K., regulaminu korzystania z sieci wodociągowej i rozliczania

kosztów poboru wody w ROD w K., regulaminu korzystania z sieci energetycznej i rozliczania kosztów poboru energii elektrycznej w ROD w K..

Zawiadomienie zostało wysłane drogą mailową. Do wiadomości dołączono między innymi regulamin ROD, zasady rozliczania wody, regulamin rozliczania energii. Do osób, które nie mają poczty elektronicznej, zawiadomienie zostało wysłane pocztą.

Powód potwierdził otrzymanie e- maila 21 czerwca 2020 r.

(dowód: zawiadomienie k. 88, potwierdzenie otrzymania powiadomienia k. 89, treść wiadomości e-mail k. 87, zeznania świadka G. K. (1) k. 210v)

W dniu 18 lipca 2020 r. w pierwszym terminie wyznaczonym na godzinie 10:00 na posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczego nie było wymaganego kworum.

Tego samego dnia, o godzinie 10:30 w drugim terminie odbyło się posiedzenie Walnego Zebrania Sprawozdawczego (...) Stowarzyszenia (...) w K.. W zebraniu wzięło udział 51 członków Stowarzyszenia, w tym powód. Zebranie zostało otworzone przez Prezesa Stowarzyszenia, który dokonał wyboru przewodniczącego Walnego Zebrania oraz sekretarza i protokolanta.

Następnie, przewodniczący Walnego Zebrania poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie przyjęcia Regulaminu Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia (...) w K., którego projekt każdy z członków otrzymał uprzednio drogą mailową lub pocztą. Wskazano również, że wnioski do regulaminu nie wpłynęły.

Na zebraniu powód zgłosił uwagę, że w statucie ma być określony sposób uchwalania regulaminu ROD oraz zaproponował na nowo opracować regulamin korzystania z sieci wodociągowej i korzystania z sieci energetycznej. Wnioski powoda zostały na zebraniu oddalone.

W dniu 18 lipca 2020 r. została podjęta uchwała nr 14/ (...) Walnego Zebrania Sprawozdawczego Stowarzyszenia (...) w K. z 18 lipca 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Rodzinnego O. Działkowego w K.. Zgodnie z par. 3 uchwały stracił moc regulamin stanowiący załącznik do uchwały nr 5/2015 z dnia 16 maja 2015 r. Za przyjęciem uchwały z dnia 18 lipca 2020 r. oddano 26 głosów „za”, 1 głos „przeciw”, i 3 głosy „wstrzymujące się”. Regulamin stanowił załącznik do uchwały.

(dowód: uchwała k. 6, regulamin k. 7-14, 66-80, protokół z zebrania z 18 lipca 2020 r. k. 15-19 i 134-138, lista obecności - k. 90 – 92, protokół komisji mandatowo-skrutacyjnej WZ k. 186-189, zeznania świadka G. K. (1) – k. 210 v. – 211, zeznania powoda – k. 211-211 v.)

W rozdziale II Regulaminu opisano zasady organizacyjne rodzinnego ogrodu działkowego, w szczególności określono organy samorządu w ROD, tryb zwołania walnych zebrań, obowiązki zarządu.

Zgodnie z regulaminem:

a) § 64 – dopuszcza się spalanie pochodzących z działek części roślin porażonych przez choroby i szkodniki, jeżeli nie narusza to odrębnych przepisów, a w szczególności przepisów prawa miejscowego. Spalania nie można wykonywać w ciągu dnia w okresie od 1 maja do 30 września,

a) § 76 ust. 1 – działkowiec uiszcza corocznie opłatę na rzecz ogrodu w wysokości i terminach uchwalonych przez walne zebranie,

b) w § 76 ust. 2 – opłata na rzecz ogrodu jest uchwalana corocznie przez walne, które określa wysokość lub sposób wyliczenia tej opłaty oraz termin jej uiszczenia. Opłata ta jest przeznaczona na pokrycie kosztów funkcjonowania ROD,

a w szczególności na zapewnienie bezpieczeństwa, porządku i czystości, wywozu śmieci oraz bieżącej konserwacji infrastruktury,

c) § 78 - każdy z (...) Stowarzyszenia (...) opłaca składkę członkowską w wysokości i terminie uchwalonym przez walne zebranie,

d) § 79 – zarząd zawiadamia działkowców o zmianie wysokości opłat i świadczeń pieniężnych, określonych w niniejszym rozdziale, w sposób umożliwiający każdemu działkowcowi zapoznanie się z tą informacją, a w szczególności poprzez jej zamieszczenie na tablicy informacyjnej i pomocniczo na stronie internetowej ROD.

(dowód: regulamin k. 7-14)

(...) podjęcia zmiany regulaminu pozwanego Stowarzyszenia wypłynęła od zarządu i była podyktowana potrzebą uregulowania opłat za energię elektryczną i wodę.

(dowód: zeznanie świadka G. K. k. 210v. - 211)

Stosownie do § 26 ust. 4 Statutu Stowarzyszenia (...) w K., Walne zebranie uchwała regulamin O.. Zmiany w regulaminie dokonywane mogą być na wniosek zarządu, komisji rewizyjnej lub 10% działkowców.

Zarząd kieruje działalnością Stowarzyszenia i reprezentuje jego interesy na zewnątrz wobec organów administracji państwowej i innych podmiotów, we wszystkich sprawach nie zastrzeżonych do kompetencji innych organów Stowarzyszenia (§ 30 ust. 2 statutu). Do składania oświadczeń i zaciągania zobowiązań o charakterze majątkowych w imieniu Stowarzyszenia wydanego jest współdziałanie prezesa łącznie z innym członkiem zarządu lub wiceprezesa z dwoma członkami zarządu (§ 32 ust. 1).

Zgodnie ze Statutem pozwanego Stowarzyszenia, decyzje organów Stowarzyszenia zapadają w formie uchwał w głosowaniu jawnym lub tajnym i wymagają formy pisemnej. Głosowanie tajne zarządza się przy wyborach w sprawach osobowych oraz na żądanie choćby jednego członka organu Stowarzyszenia lub członka Stowarzyszenia. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów przy obecności ponad połowy liczby członków organu, chyba że przepisy statutu stanowią inaczej (§23 ust. 1 i 2 statutu).

W myśl § 28 ust. 2 Statutu, walne zebranie w pierwszym terminie jest prawomocne przy obecności ponad połowy członków Stowarzyszenia. W ust. 3 § 28 wskazano, że w przypadku zgromadzenia na walnym zebraniu mniej niż połowy członków Stowarzyszenia może ono odbyć się w drugim terminie, po upływie co najmniej 30 minut po godzinie podanej w pierwszym terminie, jeżeli w zawiadomieniu podano taką możliwość i pouczono członków, że uchwały podjęte w drugim terminie są ważne i obowiązują wszystkich członków.

W statucie wskazano, że walne zebranie zwołuje zarząd z własnej inicjatywy, a także na żądanie każdego z organów stowarzyszenia lub co najmniej 1/5 ogólnej liczby członków. O terminie, miejscu i proponowanym porządku obrad walnego zebrania zarząd zawiadamia listownie, albo – za zgodą członka – pocztą elektroniczną, co najmniej 14 dni przed jego terminem (§ 27 ust. 1 i 3 Statutu)

(dowód: statut k. 125-133)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego powództwo podlegało oddaleniu.

Podstawą prawną dochodzonego roszczenia stanowi art. 14 ust. 4 ustawy o rodzinnych ogrodach działkach, zgodnie z którym działkowcowi przysługuje prawo do wytoczenia powództwa przeciwko stowarzyszeniu o stwierdzenie nieważności regulaminu lub jego zmiany w razie ich sprzeczności z ustawą.

Każdemu działkowcowi, niezależnie od jego przynależności do stowarzyszenia ogrodowego prowadzącego ROD, przysługuje na podstawie art. 14 ust. 4 ww. ustawy prawo do wytoczenia powództwa przeciwko temu stowarzyszeniu ogrodowemu o stwierdzenie nieważności regulaminu lub jego zmian. Podstawą powództwa może być sprzeczność regulaminu z ustawą. Prawo to może zostać zrealizowane w prekluzyjnym terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania przez działkowca wiadomości o uchwaleniu regulaminu lub jego zmianie, jednak nie później niż z upływem 6 miesięcy od dnia uchwalenia regulaminu lub jego zmian. Ustawa wyłącza w przypadku omawianego powództwa stosowanie art. 189 KPC, co zwalnia działkowców z obowiązku wykazania interesu prawnego w ustaleniu sprzeczności regulaminu z prawem. Wytoczenie powództwa nie zawiesza obowiązywania zaskarżonego regulaminu lub jego zmian. Jego uwzględnienie powoduje natomiast utratę mocy obowiązywania regulaminu lub zmiany nie tylko wobec powoda, lecz także w stosunku do wszystkich działkowców i osób obecnych na terenie ROD.

W niniejszej sprawie w dniu 18 lipca 2020 r. została podjęta uchwała w sprawie regulaminu pozwanego Stowarzyszenia. Na zebraniu tym był obecny powód. Pozew został złożony w dniu 16 października 2020 r., a zatem z zachowaniem przepisanej terminu.

W tym miejscu należy przytoczyć zarzuty powoda podniesione w związku z podjęciem uchwały w zakresie regulaminu rodzinnego ogrodu działkowego w K.. Otóż powód podniósł, że w statucie brak jest postanowień dotyczących trybu, procedury, sposobu uchwalania regulaminu i dokonywania w nim zmian, zarzucił naruszenia: art. 2 pkt 7, art. 33 ust. 1, art. 34 ust. 1 oraz art. 47 pkt 3 ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych, a także „splagiowanie” przepisów ustawowych i wprowadzenie ich do tekstu regulaminu w zakresie § 4 ust. 1 regulaminu z art. 2 pkt 2 u.r.o.d., § 5 ust. 1 regulaminu z art. 2 pkt 2 u.r.o.d., § 6 ust. 1 regulaminu z art. 12 u.r.o.d. Ponadto zarzucił naruszenie innych ustaw.

Przechodząc do analizy podniesionych zarzutów, w pierwszej kolejności należy przywołać art. 14 ust. 1 ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych, zgodnie z którym o wymieniona ustawa nakłada do stowarzyszenia ogrodowe obowiązek uchwalenia regulaminu ROD. Tak jak statut stowarzyszenia ogrodowego jest podstawowym aktem regulującym kwestie funkcjonowania tego stowarzyszenia, tak regulamin ROD jest podstawowym aktem dotyczącym funkcjonowania rodzinnego ogrodu działkowego. Są to więc dwa najważniejsze dokumenty uchwalone przez stowarzyszenie ogrodowe.

Zgodnie z art. 47 ust. 2 u.r.o.d. przewiduje, że statut stowarzyszenia ogrodowego określa szczegółowo tryb uchwalania regulaminu oraz dokonywania w nim zmian. Jak wynika z § 26 ust. 4 statutu pozwanego stowarzyszenia, uprawnienie do uchwalenia regulaminu zostało przyznane walnemu zebraniu, którego jednocześnie jest najwyższym organem stowarzyszenia (§ 18 statutu). Zresztą okoliczność, że walne zebranie posiada kompetencje do uchwalenia regulaminu nie była przez powoda kwestionowana.

Regulamin rodzinnego ogrodu działkowego zdefiniowany został w art. 2 pkt 7 u.r.o.d. Określać on powinien w sposób szczegółowy zasady zagospodarowania i korzystania z działki oraz funkcjonowania i zagospodarowania rodzinnego ogrodu działkowego, a także zasady korzystania z terenu ogólnego i infrastruktury ogrodowej. Zatem określa uprawnienia i obowiązki działkowców, a jego nieprzestrzeganie może stanowić podstawę wypowiedzenia umowy dzierżawy działkowej (por. art. 36 ust 3 pkt 1 u.r.o.d.). Dlatego ustawodawca zdecydował, by tryb jego uchwalania i dokonywania w nim zmian był uregulowany w statucie.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 u.r.o.d. rodzinny ogród działkowy prowadzony jest przez jedno stowarzyszenie ogrodowe. Stowarzyszenie ogrodowe jest szczególnym rodzajem stowarzyszenia w rozumieniu ustawy Prawo o stowarzyszeniach i znajduje do niego w pełni zastosowanie wymienionej ustawy, chyba że stoją one w sprzeczności z przepisami ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych.

Analiza statutu pozwanego stowarzyszenia, w szczególności § 28 ust. 2 i 3 w zw. z art. 23 ust. 1 i 2 statutu, prowadzi do wniosku, że został zawarty tam tryb podejmowania uchwał przez organ stowarzyszenia oraz warunki ważnie podjętej uchwały. W powyższych postanowieniach jest wskazana liczba quorum czyli minimalnej liczby członków danego organu, która jest niezbędna do podjęcia uchwały jak również wymagana liczba do podjęcia ważnej uchwały. Ponadto

w par. 28 ust. 3 Statutu Stowarzyszenia, przewidziano, że uchwały podjęte w II terminie są ważne bez względu na liczbę członków obecnych na zebraniu. Zgodnie z wskazanymi postanowieniami, uchwały podejmowane są bezwzględną większością głosów. Zaskarżona uchwała została podjęta wymaganą większością głosów.

W związku z tym, nie można uznać, że statut pozwanego nie zawiera regulacji dotyczącej procedury (czyli trybu) podejmowania uchwał. Zgodnie z § 26 ust. 4 statutu walne zebranie posiada uprawnienie do jego uchwalania i dokonywania zmian.

Jeśli chodzi o sposób przygotowania projektu regulaminu, jak również zapoznania członków z jego treścią - w ocenie sądu – decydujące znaczenie ma przyjęta praktyka. Jednocześnie wskazać należy, że stosownie do § 24 statutu, w pozwanym stowarzyszeniu przyjęta została listowna forma korespondencji z członkami pozwanego. Dodatkowo należy wskazać, że za zgodą członków w pozwanym stowarzyszeniu funkcjonowała wymiana e-mailowa korespondencji, o czym świadczy zawiadomienie o walnym zebraniu (por. k. 84-85, 86, 87, 88). Taka forma korespondencji była akceptowana przez członków, albowiem jak wynika z k. 89-89v, jedynie do 12 osób z 65 korespondencja była wysyłana pocztą. Potwierdzają to również zeznania świadka G. K. (1) (k. 210v-211). Jak wynika z k. 84 i 87 korespondencja kierowana do powoda była wysyłana e-mail, na adres, który powód potwierdził na rozprawie 10 listopada 2021 r.

Zatem, uznać należy, że właśnie ten sposób był przyjęty i akceptowany w przypadku wymiany wszelkiej korespondencji, zgłaszania wszelkich uwag i zastrzeżeń. I był wdrożony w podejmowaniu spornej uchwały. Przed planowanym terminem posiedzenia walnego zebrania członkowie zostali zapoznani z dokumentami, które następnie były omówione na planowanym zebraniu, a następnie poddane pod głosownię. W tym też trybie wszystkie dokumenty otrzymał powód, a dodatkowo zgłosił na zebraniu swoje zastrzeżenia, które ostatecznie nie zostały uwzględnione.

W przypadku zarzutu powoda dotyczącego braku regulacji w zakresie sposobu przygotowania projektu uchwały (regulaminu) to wskazać należy, że i sama ustawa o rodzinnych ogrodach działkowych nie wskazuje zakresu czynności poprzedzających przygotowanie projektu uchwał. Przepis art. 47 ust. 2 u.r.o.d. wskazuje na tryb procedowania nad uchwałami, (a więc forma podejmowanej decyzji, sposób głosowania nad nią, wielkość głosów decydująca za jej przyjęciem) nie zaś czynności je poprzedzające (czyli wymagania co do formalnego spotkania członków organu odpowiedzialnego za przygotowanie projektu uchwały regulaminu, zasady pracy nad tym projektem). Trudno sobie wyobrazić, aby czynności techniczne wymagały szczegółowej regulacji. Ustawa tego nie wymaga, a zatem i zapis w statucie nie jest obowiązkowy.

Zaznaczenia wymaga, że przyjęty regulamin w rozdziale II zawiera zasady organizacyjne rodzinnego ogrodu działkowego, w tym organy stowarzyszenia, tryb zwołania walnego zgromadzenia i nadzwyczajnego walnego zebrania, tryb podejmowania uchwał, konieczność uiszczania opłat ogrodowych i skutki opóźnienia w ich uiszczeniu. Zasady te mieszczą się w definicji regulaminu rodzinnego ogrodu działkowego ujętego w art. 2 pkt 7 u.r.o.d. Opisaną tam definicję należy interpretować szeroko. Analiza postanowień regulaminu prowadzi do wniosku, że zawiera on postanowienia dotyczące zasad zagospodarowania i korzystania z działki, funkcjonowania i zagospodarowania rodzinnego ogrodu działkowego oraz zasady korzystania z terenu ogólnego i infrastruktury ogrodowej. A więc podjęty regulamin wyczerpuje wymagania nałożone na organy stowarzyszenia nałożone ustawą.

Drugą kategorią zarzutów podniesionych przez powoda były zarzuty dotyczące samego regulaminu. W ocenie powoda postanowienia § 64, § 76 ust. 1 i 2, § 78 i § 79 regulaminu naruszają przepisy ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych w szczególności art. 33 ust. 1, art. 34 ust. 1 oraz art. 47 pkt 3.

W pierwszej kolejności odnieść się należy do postanowień dotyczących opłat i świadczeń uiszczanych na rzecz pozwanego.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 u.r.o.d. działkowiec jest obowiązany uczestniczyć w pokrywaniu kosztów funkcjonowania ROD w częściach przypadających na jego działkę, przez uiszczanie opłat ogrodowych. Z kolei art. 34 u.r.o.d. przewiduje zasady powiadamiania członków stowarzyszenia o zmianach w opłatach ogrodowych. Zasady ustalania i uiszczania

opłat ogrodowych określa statut stowarzyszenia. Przepis ten koresponduje z art. 47 ust. 3 u.r.o.d., zgodnie z którym statut stowarzyszenia określa zasady ustalania i uiszczania opłat ogrodowych w § 41-§ 44 statutu.

Tematyka opłat ogrodowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 u.r.o.d. w znacznej części została uregulowana w ustawie. Zaś art. 33 ustawy, wskazuje przykładowe elementy składające się na koszty funkcjonowania rodzinnego grodu działkowego, które winny być dzielone między działkowców. Zaś art. 34 ustawy wprowadza procedurę zmiany wysokości opłaty ogrodowej.

Kwestionowane postanowienia regulaminu ujęte w § 76, § 78-79 są odwzorowaniem zapisów zarówno ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych (vide: art. 33 ust. 1 i 2 u.r.o.d.), jak również statutu w § 44. Zatem nie jest to, wbrew stanowisku powoda (k. 4v), obejście prawa i wprowadzenie zasad ustalania i uiszczania opłat ogrodowych w regulaminie. Albowiem, zgodnie z ustawą r.o.d. kwestię tę należy w myśl art. 47 ust. 3 należy uregulować w statucie. Zaś zapisy regulaminu są jedynie odbiciem zarówno przepisów ustawy jak i statutu.

W ocenie powoda niedopuszczalnym było „splagiatowanie” niektórych przepisów ustawy i wprowadzenie ich do regulaminu (chodzi o § 4 ust. 1, § 5 ust. 1 i § 6 ust. 1 regulaminu).

Otóż, Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" zawiera usystematyzowany zbiór zasad dotyczących sposobów prowadzenia prac legislacyjnych, w szczególności zawiera elementy metodyki przygotowania **projektów ustaw i rozporządzeń** oraz innych normatywnych aktów prawnych.

Charakter prawny statutu w orzecznictwie sądowym jest rozumiany jako umowa prawa cywilnego (por. SN w wyroku z dnia 9 kwietnia 2015 r. w sprawie II CSK 392/14, uchwała SN z 6 stycznia 2005 r. III CZP 75/04, uchwała SN z 11 maja 2005 r. III CZP 16/05, wyrok SN z 24 czerwca 2009 r. I CSK 535/08, wyrok SN z 12 października 2012 r. IV CSK 82/12). Zgodnie z jej założeniami uchwalenie statutu następuje przez złożenia oświadczeń woli, w wyniku czego zostaje zawarta umowa między założycielami stowarzyszenia. Następnie członkowie przystępują do tej umowy również przez złożenia stosownego oświadczenia woli. Tym samym do oceny skutków prawnych postanowień statutowych oraz jego wykładni zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego, w szczególności art. 65 k.c., a w konsekwencji jej postanowienia mogą być kształtowane dowolnie, z uwzględnieniem granic swobody kontraktowej i zapisów ustawowych.

Zatem, do umowy nie można odnosić treści ustawy o zasadach techniki prawodawczej, która to ustawa ukierunkowana jest na uporządkowanie treści zawartych aktach normatywnych jakimi są ustawy i rozporządzenia. Dlatego też ani statut ani uchwały (w tym regulamin) pozwanego stowarzyszenia nie wymaga uwzględnienia zasad prawodawczych przeznaczonych dla aktów wyższej rangi. Dlatego określenie „plagiat”, którego użył powód w pozwie (por. k. 5) jest zupełnie nietrafione.

Nadto, nie ma też żadnych przeszkód, aby w statucie czy też w regulaminie wprowadzić zapisy identyczne z treścią przepisów ustawy. Istotne jest natomiast, by zapisy te nie były sprzeczne z ustawą o rodzinnych ogródkach działkowych i innymi ustawami. .

Przepis art. 33 ust. 1 i 2 u.r.o.d. zawiera jedynie przykładowy katalog spraw wymagających uregulowania w statucie. Świadczy o tym użycie określenia „w szczególności”. Zatem w statucie można uregulować także inne koszty funkcjonowania ROD niestypizowane wyraźnie w tym przepisie, a które funkcjonalne związane są bądź z rodzinnym ogrodem działkowym jako całością, bądź z terenem ogólnym, bądź infrastrukturą ogrodową. Nie ulega wątpliwości, że kwestia opłat związanych z funkcjonowaniem rodzinnego ogrodu działkowego została bardzo szczegółowo opisana w ustawie, zatem nie może dziwić fakt, że znaczna część tych przepisów została wprost wprowadzona zarówno do statutu jak i do regulaminu (por. Komentarz do ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych, pod red. O. Kuca, A. Jakowlew, 2014).

Przechodząc dalej, § 64 regulaminu stanowi, że dopuszcza się spalanie pochodzących z działki części roślin porażonych przez choroby i szkodniki, jeżeli nie narusza to odrębnego przepisu, a w szczególności przepisów prawa miejscowego. Spalanie nie można wykonywać w ciągu dnia w okresie od 1 maja do 30 września.

Nie można zarzucić, że przepis regulaminu jest niezgodny z przepisami ustawy. Otóż zgodnie z art. 31 ust. 7 ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, dopuszcza się spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami, chyba że są one objęte obowiązkiem selektywnego zbierania.

W myśl art. 3 ust. 1 pkt 6 tej ustawy przez odpady rozumie się każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Natomiast zasadą wynikającą tak z art. 29 ust. 1, jak i z art. 30 ust. 1 oraz art. 31 ust. 1 tej ustawy jest, że odpady mogą być spalane tylko w instalacjach lub urządzeniach przeznaczonych do tego celu. Zasada ta a contrario wprowadza zakaz spalania odpadów poza specjalistycznymi instalacjami, którymi dysponują tylko profesjonalne podmioty zajmujące się utylizacją odpadów. Od tej zasady ustawodawca przewidział dwa wyjątki. Pierwszy wyjątek zakłada, że spalanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach jest niemożliwe ze względów bezpieczeństwa. Wtedy na spalanie poza instalacjami lub urządzeniami może decyzją administracyjną zezwolić właściwy ze względu na miejsce spalania marszałek województwa lub (...) Dyrektor Ochrony Środowiska (...)). Drugi wyjątek został sformułowany w art. 31 ust. 7 ustawy, zgodnie z którym dopuszcza się spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami, chyba że są one objęte obowiązkiem selektywnego zbierania. Ustawodawca ma tu na uwadze regulację art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1454), na którego podstawie rada gminy w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy może wprowadzić obowiązek selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym odpadów zielonych oraz art. 4 ust. 2a tej ustawy na podstawie którego rada może wprowadzić obowiązek selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych innych niż wymienione w ust. 2 pkt 1 lit. a. Jeżeli taki obowiązek wprowadzi, wyjątek z art. 31 ust. 7 ustawy o odpadach nie ma zastosowania, jeżeli go nie wprowadzi - spalanie jest dopuszczalne na podstawie art. 31 ust. 7 ustawy o odpadach.

Zatem, aby można było zrealizować postanowienie zawarte w § 64 regulaminu, należy uprzednio zapoznać się nie tylko z ustawą o odpadach, lecz także z regulaminem gminy w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminach.

Z powyższych względów na podstawie powołanych przepisów oddalono powództwo. Ponadto wskazać należy, że wbrew twierdzeniom powoda, pełnomocnictwo udzielone występującemu w sprawie pełnomocnikowi pozwanego, zostało udzielone przez uprawnione osoby (vide: odpis z rejestru stowarzyszenia – k. 81-82).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie 98 k.p.c. Powód przegrał sprawę i jest zobowiązany zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu. Koszty procesu obejmują wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w wysokości stawki minimalnej.

sędzia Ewa Oknińska